

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Zorou Šmolkovou ve věci

žalobkyně: **D. V.**
zastoupená Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem
sídlem Purkyňova 787/6, 702 00 Ostrava

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 1292/25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 30. 1. 2019, č. j. X, ve věci invalidního důchodu,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 30. 1. 2019, č. j. X **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 14 300 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobkyně Mgr. Ladislava Barty, advokáta, sídlem Purkyňova 787/6, 702 00 Ostrava.
- III. Žalovaná **je povinna** zaplatit České republice náhradu nákladů řízení ve výši 14 400 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku na účet č. 19-4123761/0710, VS 1740001519.

Odůvodnění:

1. Žalobou doručenou zdejšímu soudu dne 29. 3. 2019 se žalobkyně domáhala zrušení

Shodu s prvopisem potvrzuje

rozhodnutí žalované ze dne 30. 1. 2019, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“). Tímto rozhodnutím bylo změněno rozhodnutí žalované ze dne 19. 9. 2018, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), kterým byl žalobkyni přiznán invalidní důchod pro invaliditu III. stupně od 1. 9. 2018. Žalobkyně se námitkami domáhala přiznání invalidity III. stupně z mládí, tedy před 18. rokem života. Napadeným rozhodnutím však jí byl přiznán částečný invalidní důchod od 4. 9. 2008, který se od 1. 1. 2010 považuje za invalidní důchod pro invaliditu I. stupně.

2. Žalobkyně v žalobě uvedla, že její zdravotní stav byl posudkovým lékařem žalované nesprávně hodnocen. Trvala na tom, že trpí organickou poruchou velmi (zvláště) těžkou, autismem, způsobenou chybně vedeným porodem. Touto poruchou trpěla vždy, a proto také vždy selhala ve svých pokusech o pracovní zařazení, navzdory aktivní pomoci své matky. Napadené rozhodnutí je vystavěno na chybně zjištěném skutkovém stavu a je jím zkrácena na svých právech.
3. Žalovaná ve svém vyjádření setrvala na svých závěrech, vyjádřených v napadeném rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že žalobkyně namítá nesprávné posouzení svého zdravotního stavu, navrhla jeho přezkoumání posudkovou komisí MPSV ČR, která posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění.
4. Krajský soud poté co zjistil, že žalobní návrh je věcně projednatelný, přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu v době rozhodování žalované, tedy ke dni 30. 1. 2019 (ust. § 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
5. Z připojeného posudkového spisu žalobkyně krajský soud zjistil, že žalobkyně je vyučená, má rovněž dokončeno středoškolské vzdělání, maturitu složila ve 26 letech. Nikdy soustavně nepracovala, pouze vykonávala brigády, ve kterých po krátké době selhávala. Požádala o invalidní důchod. Tento jí byl prvostupňovým rozhodnutím přiznán ve třetím stupni od 1. 8. 2018. Rozhodující příčinou dlouhodobého nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně je podle posudkového závěru OSSZ Frýdek-Místek organická porucha osobnosti těžká, úzkostně depresivní porucha, porucha autistického spektra. Datum vzniku invalidity bylo stanoveno datem psychiatrického vyšetření 21. 6. 2018. Uvedené bylo hodnoceno jako zdravotní postižení uvedené v kapitole V., položce 7c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Míra poklesu pracovní schopnosti byla stanovena 70 % a nedoznala dalších změn dle § 3 a § 4 řečené vyhlášky. Po podání námitek vypracovala lékařka ČSSZ pro účely napadeného rozhodnutí dne nový posudek. V tomto byl jako rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu označen organický psychosyndrom s autistickými rysy, postižení středně těžké, které vzniklo 4. 9. 2008 a do 31. 12. 2009 odpovídalo postižení uvedenému v kapitole V., položce 1. písm. b) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., s poklesem pracovní schopnosti o 40 %, která se nemění podle § 6 odst. 4 této vyhlášky. Od 1. 1. 2010 bylo postižení hodnoceno jako zdravotní postižení uvedené v kapitole V., položce 1c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Míra poklesu pracovní schopnosti byla stanovena 40 % a nedoznala dalších změn dle § 3 a § 4 řečené vyhlášky.
6. Za účelem posouzení zdravotního stavu žalobkyně se zdejší soud obrátil

na posudkovou komisi MPSV v Ostravě, která vypracovala posudek dne 24. 7. 2019, doplněný 25. 11. 2019. Z tohoto posudku soud zjistil, že posudková komise ve složení z předsedy komise, dalšího lékaře s odborností psychiatrie a tajemnice, dospěla k závěru, že se u žalobkyně jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je organický psychosyndrom s autistickými rysy, postižení středně těžké, rozvíjející se od mládí. Postižení bylo hodnoceno jako zdravotní postižení uvedené v kapitole V., položce 1c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Míra poklesu pracovní schopnosti byla stanovena 40 % a nedoznala dalších změn dle § 3 a § 4 řečené vyhlášky. Vznik invalidity byl stanoven na 4. 9. 2008, po nástupu na střední školu. Jde o invaliditu prvního stupně.

7. S ohledem na námitky žalobkyně zadal krajský soud zpracování srovnávacího posudku posudkovou komisí MPSV v Brně, která dne 2. 6. 2020 dospěla ve složení z předsedy komise, posudkového lékaře s odborností psychiatrie a tajemnice k stejnému závěru jako posudková komise MPSV v Ostravě. Následně krajský soud rozsudkem ze dne 5. 8. 2020., č. j. 17 Ad 15/2019 – 105 žalobu zamítl.
8. Proti rozsudku podala žalobkyně kasační stížnost, na základě které Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení, když posudky shledal nepřesvědčivé (rozsudek č. j. 1 Ads 317/2020-26 z 16. 12. 2020).
9. Krajský soud proto požádal posudkovou komisi MPSV Brno o zpracování doplňujícího posudku a zodpovězení dotazů, předložených žalobkyní a Nejvyšším správním soudem v citovaném rozsudku. Posudková komise ve stejném složení dospěla k témuž závěru, přičemž s ohledem na pochyby ohledně rozhodující příčiny nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně a dopadům tohoto postižení do života žalobkyně navrhla další zkoumání znalecky.
10. Krajský soud proto ustanovil dne 30. 7. 2021 znalce MUDr. Tomáše Václavka a uložil mu zpracovat znalecký posudek zhodnocující zdravotní stav žalobkyně od narození, vyjádřit se k odborným závěrům jejího lékaře (MUDr. B.) a stanovit pracovní omezení žalobkyně z pohledu psychiatra. Znalec vypracoval posudek dne 31. 7. 2022 se závěrem, že žalobkyně od narození až dosud trpí organickou poruchou osobnosti těžkého stupně, vzniklé na podkladě perinatální encefalopatie. Onemocnění je trvalé. Vedlo ke komplexnímu funkčnímu postižení s vážnými dopady v sociální a pracovní sféře a v důsledku této duševní poruchy selhala nejen v pracovních, ale základních životních rolích.
11. Na základě znaleckého posudku doplnila posudková komise MPSV v Brně svůj posudek tak, že přehodnotila své dosavadní závěry a konstatovala, že žalobkyně je invalidní v třetím stupni ve smyslu § 42 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., se vznikem invalidity před 18 rokem věku. Jde o takové omezení tělesných, smyslových nebo duševních schopností, které má za následek neschopnost soustavné přípravy k pracovnímu uplatnění.
12. Rozhodnutí správního orgánu o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Podle § 8 odst. 9 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „zákon o OPSZ“), zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely námitkového řízení posuzuje ČSSZ, a podle § 4 odst. 2 zákona o OPSZ, pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech

důchodového pojištění je posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí; za tím účelem Ministerstvo práce a sociálních věcí zřizuje jako své orgány posudkové komise. Krajský soud se proto obrátil právě na posudkovou komisi MPSV. Při přezkumu dotčených rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudků, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se posudková komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Jelikož žalovaná rozhoduje o nároku na invalidní důchod, příp. o změně tohoto nároku či jeho odnětí v dvouinstančním řízení, jsou zejména na její rozhodnutí v námitkovém řízení kladeny nároky na jasnost, srozumitelnost a úplnost odůvodnění (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, č. j. 6 Ads 99/2011 - 43).

13. Náležitosti posudku upravuje v ustanovení § 7 vyhláška č. 359/2009 Sb. Posudek o invaliditě musí obsahovat mimo formálních náležitostí rovněž 1) účel posouzení, 2) datum posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, 3) výčet rozhodujících podkladů o zdravotním stavu pojištěnce, z nichž orgán sociálního zabezpečení vycházel při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, 4) skutková zjištění, ke kterým orgán sociálního zabezpečení dospěl při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, 5) výsledek posouzení zdravotního stavu a míru poklesu pracovní schopnosti se stanovením, zda se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, 6) procentní míru poklesu pracovní schopnosti, 7) stupeň invalidity, 8) den vzniku invalidity, resp. den změny stupně invalidity nebo den zániku invalidity, 9) odůvodnění výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti a 10) tzv. pracovní rekomandaci (to pouze, jde-li o invaliditu prvního či druhého stupně), tedy doporučení stran vhodného druhu práce, kterou je pojištěnec schopen při svém zdravotním postižení vykonávat (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2012, č. j. 4 Ads 19/2012 - 18).
14. V posuzované věci si krajský soud vyžádal shora specifikovaný posudek posudkové komise MPSV Brno, který ve spojení s jeho doplněním splnil podmínku úplnosti a přesvědčivosti. Posudková komise se vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi a své posudkové závěry náležitě a srozumitelně odůvodnila a její posudek nevzbuzuje žádné pochyby, zejména se pak vypořádala se závěry znalce ohledně rozhodující příčiny nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně a dopadu tohoto postižení na pracovní schopnost žalobkyně.
15. Podle § 39 odst. 1 z. č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „z. d. p.“) *[p]ojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.*
16. Podle § 39 odst. 2 písm. c) z. d. p. *[j]estliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.*
17. Podle § 42 odst. 1 z. d. p., *na invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně má nárok též osoba, která dosáhla aspoň 18 let věku, má trvalý pobyt na území České republiky a je*

invalidní pro invaliditu třetího stupně, jestliže tato invalidita vznikla před dosažením 18 let věku a tato osoba nebyla účastna pojištění po potřebnou dobu (§ 40). Za invaliditu třetího stupně se pro účely věty první považuje též takové omezení tělesných, smyslových nebo duševních schopností, které má za následek neschopnost soustavné přípravy k pracovnímu uplatnění. Při posuzování invalidity pro účely nároku na invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně podle věty první se neprovádí srovnání se stavem, který byl u osoby uvedené ve větě první před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (§ 39 odst. 3 věta druhá).

18. Vycházejí tedy z výše uvedeného posudku PK MPSV ČR v Ostravě ve spojení se znaleckým posudkem znalce MUDr. Václavka, který je dle názoru soudu plně způsobilý k důkazu žalobkynina zdravotního stavu, dospěl soud k závěru, že žalobkyně byla od mládí invalidní ve III. stupni, když její pracovní schopnost poklesla o 70 %.
19. Závěry posudkové komise MPSV Brno plně vyvrací závěry předešlých posudků, které byly podkladem jak pro napadené, tak pro prvostupňové rozhodnutí žalované. Rovněž tak vyvrací posudky posudkové komise MPSV v Ostravě, které vycházely z nesprávně stanovené rozhodující příčiny nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně a dopadů jejího postižení na její pracovní schopnost a schopnost přípravy na pracovní uplatnění. Za tohoto stavu soud uzavírá, že jelikož zdravotní stav žalobkyně byl v rozhodné době jiný, než jaký vzala na základě provedeného posudku lékařkou ČSSZ za zjištěný žalovaná, je její rozhodnutí vadné pro chybně zjištěný skutkový stav. Žaloba je tedy důvodná a soud napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil. Podle ustanovení § 78 odst. 4 s. ř. s. „[z]ruší-li soud rozhodnutí, vysloví současně, že věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.“ Soud tak tedy výrokem I. tohoto rozsudku učinil. V dalším řízení je pak žalovaná povinna (ve shodě s ustanovením § 78 odst. 6 s. ř. s.) zahrnout výše uvedený posudek posudkové komise MPSV Brno a znalecký posudek MUDr. Václavka mezi podklady pro nové rozhodnutí.
20. Žalobkyně měla ve věci plný úspěch a podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. náleží takovému účastníku právo náhrady důvodně vynaložených nákladů proti tomu účastníkovi, který úspěch neměl. Náklady řízení žalobkyně představují odměnu za zastoupení advokátem podle vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve výši 1 000 Kč, podle § 7 bod 3 ve spojení s § 9 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., a to za jedenáct úkonů právní služby takto: příprava převzetí zastoupení, sepsání žaloby, vyjádření ke stanovisku žalované, vyjádření k posudku PK MPSV Ostrava, vyjádření k doplňujícímu posudku PK MPSV Ostrava, účast u jednání dne 15. 7. 2020, vyjádření k posudku PK MPSV Brno, účast u jednání dne 5. 8. 2020, kasační stížnost, účast u jednání ve dnech 14. 7. 2021 a 16. 11. 2022. Dále režijní paušál ve výši 300 Kč za každý z těchto úkonů právní služby podle § 13 odst. 3 vyhlášky. Všechny tyto náklady řízení podle obsahu spisu žalobkyni prokazatelně vznikly a jedná se o náklady nezbytně nutné k uplatnění jejího práva. Soud proto žalovanou k jejich zaplacení žalobkyni zavázal, a to k rukám zástupce žalobkyně podle § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb. občanského soudního řádu ve spojení s ustanovením § 64 s. ř. s. Lhůtu k zaplacení soud stanovil v souladu s ustanovením § 160 odst. 1 občanského soudního řádu, neboť tato lhůta je přiměřená možností žalované.

21. Vzhledem k tomu, že stát platil v řízení znalečné, a vzhledem k procesnímu neúspěchu žalované, uložil krajský soud podle § 60 odst. 4 s. ř. s. nahradit tyto náklady řízení státu rovněž ve lhůtě 30 dnů.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů po doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava 16. listopadu 2022

JUDr. Zora Šmolková
samosoudkyně